

Yo‘el kitobi va Laodikiya davridagi Yettinchi kun adventistlar jamoati - Uchinchi qism

Qizil Sharob Uzumzori

Jeff Pippenger

2025-12-03

Oldingi maqolani biz quyidagi savol bilan yakunlagan edik: “Bu tushunchalar o‘z o‘rniga qo‘yilgan ekan, qanday qilib 9/11 da Yo‘el kitobi Butrus Hosil bayramida ko‘rsatgan xabarga aylandi?”

Butrus, Yo‘elning Pentikost kunida bajo bo‘layotganini ko‘rsatayotgan edi; bu esa Pentikost mavsumining yakunini belgilovchi bir vaqt nuqtasidir. Pentikost mavsumida boshida Muqaddas Ruhning bir zohir bo‘lishi bo‘lgan, so‘ng esa oxirida Muqaddas Ruhning undan ham ulug‘roq zohir bo‘lishi yuz bergan. Muqaddas Kitob ham, Bashorat Ruhi ham Yo‘elni keyingi yomg‘ir zamoniga tatbiq etishini imon bilan anglagan holda, biz Yo‘el kitobi 11-sentabrda hozirgi haqiqatga aylanganini bilishimiz mumkin; va kitobning har bir unsuri 11-sentabrda boshlanib, yetti oxirgi baloni ham o‘z ichiga olgan holda davom etadigan bashoratli tarix haqida bevosita so‘zlaydi; Yo‘el esa buni “Egamizning kuni” deb ataydi.

1888 yil orqali timsollanganidek, 9/11 kuni Laodikiya xabarining taqdimi hozirgi sinovchi haqiqatga aylandi. Ishayo ana shu xabarni ellik sakkizinchi bobda karnay ovozi bilan Xudoning xalqiga ularning gunohlarini ko‘rsatish orqali timsollaydi. Ishayo o‘z ovozini karnay kabi yangratishni boshlaydigan “kun” — uzumzor qo‘shig‘ini kuylaydigan ayni o‘sha kundir.

O‘sha kunda u haqida kuylanglar: Qizil sharob uzumzori. Men, Egamiz, uni asrayman; uni har lahza sug‘orib turaman; unga biror zarar yetmasin deb, uni kecha-kunduz qo‘riqlayman. Menda g‘azab yo‘q; jangda kim Menga qarshi tikanu butalarni qo‘yar edi? Men ularning orasidan o‘tib ketar edim, ularni birgalikda kuydirar edim. Yoki u Mening qudratimdan mahkam tutsin, toki Men bilan yarashsin; ha, Men bilan yarashsin. U Yoqubdan keladiganlarga ildiz otishga sabab bo‘ladi; Isroil gullab-yashnaydi, g‘uncha chiqaradi va yer yuzini meva bilan to‘ldiradi. Ishayo 27:2–6.

Zamonaviy ruhiy “Isroil keyingi yomg‘ir davrida gullab-yashnaydi, kurtak chiqaradi va dunyo yuzini meva bilan to‘ldiradi”, chunki ilk yomg‘ir o‘simlikning kurtak chiqarishi va gullashiga sabab bo‘ladi, keyingi yomg‘ir esa mevani yetishtiradi. 11-sentabr kuni Nyu-York binolari qulaganida, Vahiy kitobining o‘n sakkizinchi bobidagi qudratli farishta pastga tushdi va keyingi yomg‘ir sepa boshladi. O‘sha paytda Xudoning soqchilari Laodikiya jamoatiga karnay chalishlari kerak edi. Xudoning xalqining gunohlarini aniqlab beruvchi Ishayoning xabari qizil sharob uzumzorining qo‘shig‘i hamdir. Yo‘el kitobining birinchi bobi aynan o‘sha xabardir.

Pethuell o‘g‘li Yoelga kelgan Egamizning kalomi.

Buni eshitinglar, ey qariyalar, va quloq solinglar, ey yurtning barcha aholisi. Bu narsa sizlarning kunlaringizda, yoki hatto ota-bobolaringizning kunlarida ham bo‘lganmi? Bu haqda o‘z farzandlaringizga aytinglar, farzandlaringiz esa o‘z farzandlariga, ularning farzandlari esa keyingi avlodga aytsinlar.

Palmer qurt qoldirgan narsani chigirtka yedi; va chigirtka qoldirgan narsani canker qurt yedi; va canker qurt qoldirgan narsani esa qurt-qumursqa yedi.

Ey, mastlar, uyg‘oninglar va yig‘langlar; ey, sharob ichuvchilarning barchasi, faryod qilinglar, yangi sharob sababli; chunki u og‘zingizdan uzib qo‘yildi.

Chunki Mening yurtimga bir xalq bostirib keldi, kuchli va son-sanoqsizdir; uning tishlari sherning tishlaridir, jag‘ tishlari esa ulkan shernikidir. U Mening tokzorimni vayron qildi, anjir daraxtimning po‘stlog‘ini shilib tashladi; uni butunlay yalang‘ochlab, uloqtirib tashladi; uning shoxlari oqarib qoldi. Yoshlik eri uchun motam tutayotgan, beliga qan kiygan bokira kabi nolagin. Egamizning uyidan don nazri va sharob nazri to‘xtatildi; ruhoniylar, Egamizning xizmatchilari, motam tutmoqdalar. Dala vayron bo‘ldi, yer aza tutmoqda; chunki g‘alla nobud bo‘ldi; yangi sharob quridi, moy so‘lib qoldi.

Ey dehqonlar, uyalinglar; ey uzumzor parvarishlovchilar, nola qilinglar, bug‘doy va arpa uchun; chunki dala hosili nobud bo‘ldi. Tok qurib qoldi, anjir daraxti so‘ldi; anor daraxti ham, xurmo daraxti ham, olma daraxti ham, hatto daladagi barcha daraxtlar ham qurib qoldi; chunki inson o‘g‘illaridan quvonch so‘lib ketdi.

Belingizni bog‘langlar va motam tutinglar, ey ruhoniylar; nola qilinglar, ey qurbongoh xizmatchilari; kelinglar, ey Xudoyimning xizmatchilari, qanor kiyimda tun bo‘yi yotinglar; chunki taom nazri bilan sharob nazri Xudoyingizning uyidan to‘sib qo‘yilgan. Ro‘za tutishni muqaddas deb e‘lon qilinglar, tantanali yig‘in chaqiringlar, oqsoqollarni va yurtning barcha aholisini Egangiz Xudoning uyiga to‘planglar va Egamizga faryod qilinglar: “Voy o‘sha kunning holiga!” Chunki Egamizning kuni yaqin, u Qodir Zot tomonidan keladigan halokat kabi kelur. Nahotki oziq-ovqat ko‘z o‘ngimizda qirqib tashlanmagan bo‘lsa? Ha, Xudoyimizning uyidan quvonch va shodlik ham ketgan emasmi? Urug‘lar kesaklari ostida chirib ketgan, omborxonalar xarob bo‘lgan, xirmonxonalar buzilib tushgan; chunki don qurib qolgan. Hayvonlar qanday ingrashadi! Qoramol podalari dovdirab qolgan, chunki ularga yaylov yo‘q; ha, qo‘y suruvlari ham xarob bo‘lgan.

Ey Egamiz, Senga faryod qilaman; chunki olov sahroning yaylovlarini yutib yubordi, alangasi esa daladagi barcha daraxtlarni kuydirdi. Daladagi hayvonlar ham Senga iltijo qilurlar; chunki suv irmoqlari qurib qoldi, va olov sahroning yaylovlarini yutib yubordi. Yoel 1:1–20.

Yoel kitobining birinchi bobi Xudoning uzumzorining vayron qilinishiga murojaat qiladi. Ishayo “o‘sha kun”ni keyingi yomg‘ir boshlanadigan kun sifatida belgilaydi, chunki o‘sha kunda o‘simliklar gullab, kurtak yoza boshlaydi. Ishayoning bizga Xudoning xalqi “ildiz otishini”, “gullab, kurtak yozishini” va yer yuzini “meva” bilan to‘ldirishini ma‘lum qilishi uch bosqichdan iborat izchil bir tarixni tasvirlaydi. O‘simlik yerga “ildiz otadi”. Shuning uchun “ildiz otish” yer ustida turishni anglatadi; bu esa birinchi qavat yoki poydevordir. “Yoqubdan chiqqanlar” “ildiz

otadilar”, so’ngra ular “Isroil” deb ataladilar. Laodikeya tajribasidan chiqqanlar esa keyin Filadelfiyaliklar deb ataladilar, biroq bu tajribani saqlab qolish yakshanba qonuni bilan yakunlanadigan sinov jarayonida g’alaba qilishni talab etadi.

Yoqubning (o’rmini egallovchi) va Isroilning (g’olib keluvchi) bashoratli munosabati shuni ko’rsatadiki, 9/11 da poydevorlarga qaytish orqali “ildiz otadiganlar” aynan o’sha yerda va o’sha paytda ahd munosabatiga kiradilar. Bashoratli ma’noda ismning o’zgarishi ahdning ramzidir; bu Abramning Ibrohimga, Sorayning Soraga, Yoqubning Isroilga aylanishida va boshqalarda ifodalangandir. Ushbu oyatda 9/11 da eski poydevor haqiqatlariga qaytganlar yomg’ir gullar va g’unchalarni hosil qila boshlagan paytda ahd munosabatiga kirganlar. Yakshanba qonuni davrida esa butun dunyo “meva” bilan to’ladi, chunki o’shanda yomg’ir o’lchovsiz ravishda yog’diriladi.

Ishayo Ishayo bilan, va albatta boshqa barcha payg’ambarlar bilan hamohang bo’lishi kerak; biroq Ishayo o’z ovozi karnaydek baland ko’tarib, uzumzor qo’shig’i doirasida Laodikiyadagi Yettinchi kun Adventistlariga ularning gunohlarini ko’rsatishi lozim. O’sha qo’shiqni Iso uzumzor haqidagi masalda kuylagan edi. Uzumzor Uni yig’latdi; U xochdan oldin so’nggi marta Quddusga qarab turganida, qadimgi Isroil o’z sinov muddatining oxiriga yetganini va Xudoning ahd xalqi sifatida chetlab o’tilayotganini bilardi. Ayni bir paytda Masih Xudoning uzumzorida munosib hosil keltiradigan bir xalq bilan ahdga kirayotgan edi. Yo boshidagi Yoshua haqidagi uzumzor hikoyasi bo’lsin, yo oxiridagi Iso haqidagi hikoya bo’lsin, yangi ahd xalqi bo’lganlar bir yuz qirq to’rt mingni oldindan ifodalagan edilar.

Masih Ishayoning uzumzor haqidagi bashorati haqida so’zlagan, Xadim White ham shunday qilgan.

“Uzumzor haqidagi masal faqat yahudiy xalqiga taalluqli emas. Unda biz uchun ham saboq bor. Bu avloddagi jamoat Xudo tomonidan buyuk imtiyozlar va barakalar bilan ta’minlangan, va U shunga muvofiq hosil kutadi.” Christ’s Object Lessons, 296.

Payg’ambarlik Ruhi tomonidan berilgan so’nggi bayonotga olib boruvchi ushbu parchani o’qish ibratlidir.

23-bob — Rabbiyning uzumzori

“Yahudiy xalqi”

“Ikki o’g’il haqidagi masaldan keyin uzumzor haqidagi masal keldi. Birinchisida Masih yahudiy muallimlari oldiga itoatning ahamiyatini qo’ygan edi. Ikkinchisida esa U Isroilga ato etilgan mo’l-ko’l barakalarni ko’rsatdi va shular orqali Xudoning ularning itoatiga bo’lgan haqqini namoyon qildi. U ularga Xudoning niyatining ulug’vorligini ko’rsatdi; itoat orqali ular uni amalga oshirishi mumkin edi. Kelajakdan pardani ko’tarib, U O’z niyatini bajo keltirmaslik oqibatida butun xalq Uning barakasidan mahrum bo’layotganini va o’z boshiga halokat keltirayotganini ko’rsatdi.”

“Masih dedi: ‘Bir uy egasi bor edi; u uzumzor ekdi, uning atrofini to’sdi, unda sharob siqadigan chuqur qazdi, minora qurdi, uni bog’bonlarga ijaraga berdi-da, uzoq bir mamlakatga ketdi.’”

Bu uzumzorning tavsifi Ishayo payg'ambar tomonidan berilgan: "Endi men seviklim haqida, Uning uzumzori to'g'risida seviklimga bir qo'shiq aytaman. Mening seviklimning nihoyatda unumdor tepalikda bir uzumzori bor edi; U uni o'rab qo'ydi, uning toshlarini terib tashladi, unga eng navdor tokni o'tqazdi, o'rtasiga bir minora qurdi, unda yana sharob siqadigan joy ham yasadi; va u uzum berishini kutdi." Ishayo 5:1, 2.

"Dehqon cho'l-biyobondan bir parcha yer tanlaydi; uni o'rab oladi, tozalaydi, haydaydi va sara toklar ekadi, mo'l hosil kutadi. Ishlov berilmagan huvillagan yerlardan ustun bo'lgan bu yer bo'lagi, unga ishlov berishdagi g'amxo'rliги va mehnatining natijalarini namoyon etib, unga sharaf keltirishini u kutadi. Xuddi shunday, Xudo ham dunyodan Masih tomonidan tarbiyalanib, ta'lim olishi uchun bir xalqni tanlagan edi. Payg'ambar shunday deydi: 'Zero Sarvari Olamning uzumzori Isroil xonadonidir, Yahudo odamlari esa Uning ko'ngliga xush keladigan niholidir'. Ishayo 5:7. Xudo bu xalqqa buyuk imtiyozlar ato etgan, O'zining mo'l-ko'l eziguligidan ularni boy ravishda barakali qilgan edi. Ular meva keltirib, Uni ulug'lashlarini U kutgan edi. Ular Uning shohligining tamoyillarini namoyon etishlari kerak edi. Yiqilgan, yovuz dunyo o'rtasida ular Xudoning fe'l-atvorini ifoda etishlari lozim edi."

"Egamizning uzumzori sifatida ular butparast xalqlarnikidan mutlaqo boshqacha meva keltirishlari kerak edi. Bu butparast xalqlar o'zlarini yovuzlik qilishga butunlay topshirgan edilar. Zo'ravonlik va jinoyat, ochko'zlik, zulm va eng buzuq odatlar hech qanday tiyib turishsiz avj oldirilardi. Fosiqlik, tubanlik va musibat bu buzilgan daraxtning mevasi edi. Bunga yaqqol qarama-qarshi ravishda, Xudo ekan tokning mevasi boshqacha bo'lishi kerak edi."

"Yahudiy xalqiga Musoga ayon qilinganidek, Xudoning fe'l-atvorini namoyon etish sharafiga berilgan edi. Musoning: "Menga O'z ulug'vorligingni ko'rsatgin", degan ibodatiga javoban, Egamiz: "Butun eziguligimni sening oldingdan o'tkazaman", deb va'da qildi. Chiqish 33:18, 19. "Va Egamiz uning oldidan o'tib, shunday deb e'lon qildi: Egamiz, Egamiz Xudo, rahmdil va inoyatli, sabr-toqatli, ezigulik va haqiqatga boy, minglar uchun rahm-shafqatni saqllovchi, gunohni, isyonni va ma'siyatni kechiruvchi." Chiqish 34:6, 7. Xudo O'z xalqidan istagan meva mana shu edi. Ular o'z fe'l-atvorlarining pokligida, hayotlarining muqaddasligida, rahm-shafqatlarida, mehribonliklarida va hamdardliklarida "Egamizning qonuni mukammaldir, jonni qaytarur", Zabur 19:7 ekanini namoyon etishlari lozim edi.

"Yahudiy xalqi orqali Xudoning maqsadi barcha xalqlarga mo'l barakalar ato etish edi. Isroil orqali Uning nurini butun dunyoga yoyish uchun yo'l tayyorlanishi lozim edi. Dunyo xalqlari buzuq odatlarga ergashish oqibatida Xudo haqidagi bilimni yo'qotgan edilar. Shunga qaramay, O'z rahm-shafqatida Xudo ularni mavjudlikdan butunlay yo'q qilib yubormadi. U O'z jamoati orqali ular U bilan tanishib olish imkoniga ega bo'lishlarini iroda qildi. U O'z xalqi orqali ochib berilgan tamoyillar insonda Xudoning axloqiy siymosini qayta tiklash vositasi bo'lishini belgiladi."

"Aynan shu maqsadni amalga oshirish uchun Xudo Ibrohimni butparast qarindoshlari orasidan chaqirib chiqardi va unga Kan'on yurtida yashashni buyurdi. "Sendan buyuk bir xalq paydo qilaman," dedi U, "va seni barakalayman, nomingni ulug' qilaman; sen esa baraka bo'lasan." Ibtido 12:2.

“Иброҳимнинг авлодлари — Ёқуб ва унинг зурриёти — Мисрга олиб туширилди, токи ўша буюк ва ёвуз халқ орасида Худо шоҳлигининг тамойилларини намоён этсинлар. Юсуфнинг поклиги ва бутун Миср халқининг ҳаётини сақлаб қолишдаги ажойиб хизмати Масиҳнинг ҳаётининг бир тимсоли эди. Мусо ва бошқа кўплар Худо учун гувоҳ эдилар.

“Егамиздан Исроилни олиб чиққанida, Раббий yana О‘zining qudrati va marhamatini namoyon qildi. Ularning qullikdan ozod qilinishidagi ajoyib ishlari va sahro bo‘ylab safarlarida ular bilan qilgan muomalasi faqat ularning foydasi uchungina emas edi. Bular atrofdagi xalqlar uchun ibratli saboq bo‘lishi kerak edi. Rabbiy О‘zini barcha insoniy hokimiyat va ulug‘vorlikdan ustun bo‘lgan Xudo sifatida ochib berdi. О‘z xalqining foydasi uchun ko‘rsatgan alomatlari va mo‘jizalari Uning tabiat ustidan ham, tabiatga sig‘inuvchilarning eng ulug‘lari ustidan ham hukmron qudratini namoyon etdi. Xudo mag‘rur Misr yurti ichidan qanday o‘tgan bo‘lsa, oxirgi kunlarda butun yer yuzi bo‘ylab ham shunday o‘tadi. Olov, bo‘ron, zilzila va o‘lim bilan ulug‘ MEN BOR О‘z xalqini qutqardi. U ularni qullik diyoridan olib chiqdi. U ularni ‘olovli ilonlar, chayonlar va qurg‘oqchilik bo‘lgan buyuk va dahshatli sahro’ orqali olib bordi.” Qonunlar takrori 8:15. “U ularga ‘chaqmoqtosh qoya’dan suv chiqardi va ularni ‘osmon bug‘doyi’ bilan oziqlantirdi.” Zabur 78:24. “Chunki,” dedi Muso, “Rabbiyning ulushi Uning xalqidir; Yoqub Uning merosining nasibasidir. U uni cho‘l yurtda, huvillagan vahimali sahroda topdi; U uni yetakladi, Unga ta‘lim berdi, Uni ko‘z qorachig‘iday asradi. Burgut o‘z uyasini qo‘zg‘atib, bolalari ustida parvoz qilgandek, qanotlarini yoyib, ularni olib, qanotlari ustida ko‘targandek: Rabbiy yolg‘iz О‘zi uni boshqardi, va u bilan birga begona xudo yo‘q edi.” Qonunlar takrori 32:9–12. Shunday qilib U ularni О‘z huzuriga olib keldi, toki ular Taoloning soyasi ostida istiqomat qilsinlar.

“Masih Isroil farzandlarining sahrodagi kezishlarida ularning Yo‘lboshchisi edi. Kunduzlari bulut ustuni, kechalari esa olov ustuni ichra o‘ralgan holda, U ularga yo‘l ko‘rsatdi va ularni boshqardi. U ularni sahro xatarlaridan asradi, U ularni va‘da qilingan yurtga olib kirdi va Xudoni tan olmagan barcha xalqlar ko‘z o‘ngida Isroilni О‘zining tanlangan mulki, Egamizning uzumzori sifatida qaror toptirdi.”

“Xudoning vahiy kalomlari shu xalqqa ishonib topshirilgan edi. Ular Uning qonunining amrlari, haqiqat, adolat va poklikning abadiy tamoyillari bilan o‘ralgan edilar. Bu tamoyillarga itoat qilish ular uchun himoya bo‘lishi kerak edi, chunki bu ularni gunohkorona amallar orqali o‘zlarini halok etishdan saqlab qolardi. Uzumzordagi minora kabi, Xudo mamlakatning o‘rtasiga О‘zining muqaddas ma‘badini joylashtirdi.”

“Masih ularning ustozi edi. U sahroda ular bilan bo‘lganidek, hanuz ularning muallimi va yo‘lboshchisi bo‘lishi kerak edi. Chodirda va ma‘badda Uning ulug‘vorligi marhamat kursisi ustidagi muqaddas Shekinada maskan tutdi. U ular nomidan О‘zining sevgisi va sabr-toqatining boyliklarini doimo namoyon etib turardi.

Xudo О‘z xalqi Isroildan madh va ulug‘vorlik hosil qilishni istadi. Ularga har qanday ruhiy imtiyoz berildi. Xudo ularni О‘zining vakillari qiladigan xarakterning shakllanishi uchun foydali bo‘lgan hech narsani ulardan ayamadi.

Xudoning qonuniga bo'lgan ularning itoati ularni dunyo xalqlari oldida farovonlik mo'jizalariga aylantirar edi. Ularga har qanday nafis ishda donolik va mahorat bera oladigan Zot ularga ustoz bo'lishda davom etar, va O'z qonunlariga itoat orqali ularni sharaflab, yuksaltirar edi. Agar itoatkor bo'lsalar, boshqa xalqlarni qiynagan kasalliklardan asralar va aql-zakovat quvvati bilan barakalanar edilar. Xudoning ulug'vorligi, Uning azamati va qudrati ularning barcha farovonligida namoyon bo'lishi kerak edi. Ular ruhoniylar va shahzodalar saltanati bo'lishlari kerak edi. Xudo ularga yer yuzidagi eng buyuk xalq bo'lib yetishishlari uchun barcha imkoniyatlarni berdi.

“Masih Muso orqali ularga Xudoning niyatini eng aniq tarzda bayon qilgan va ularning farovonligining shartlarini ravshan qilib ko'rsatgan edi. «Egang Xudoga muqaddas xalqsan», dedi U; «Egang Xudo seni yer yuzidagi barcha xalqlar orasidan O'zi uchun xos xalq bo'lishing uchun tanladi.... Shunday ekan, bilgilki, Egang Xudo — U Xudodir, O'zini sevuvchi va amrlarini bajo keltiruvchi kishilarga ming avlodgacha ahd va marhamatni saqlaydigan sodiq Xudodir.... Shuning uchun men bugun senga amr qilayotgan amrlarni, qonun-qoidalarini va hukmlarni bajo keltirish uchun saqla. Bas, agar sizlar bu hukmlarga quloq solsangiz, ularni saqlab bajo keltirsangiz, Egang Xudoying ota-bobolaringga qasam bilan va'da qilgan ahd va marhamatni senga saqlaydi; U seni sevadi, senga baraka beradi va seni ko'paytiradi: U bachadoning samarasi, yeringning hosili, doning, sharobing va moyingni, qoramollaringning ko'payishini va qo'ylaring podalarini ham ota-bobolaringga senga berishga qasam ichgan yurtda barakali qiladi. Sen barcha xalqlardan ziyoda barakali bo'lasan.... Va Egam sendan har qanday kasallikni olib tashlaydi, o'zing bilgan Misrning yomon dardlaridan birortasini ham boshingga solmaydi». Qonunlar kitobi 7:6, 9, 11–15.”

“Agar ular Uning amrlarini bajo keltirsalar, Xudo ularga bug'doyning eng sarasini berishni va qoyadan asal chiqarib berishni va'da qilgan edi. U ularni uzoq umr bilan qondirar va ularga O'z najotini ko'rsatar edi.

“Xudoga itoatsizlik qilish orqali Odam Ato va Momo Havo Adanni yo'qotgan edilar, gunoh tufayli esa butun yer yuziga la'nat tushgan edi. Ammo agar Xudoning xalqi Uning ko'rsatmalariga amal qilsa, ularning yurti yana hosildorlik va go'zallikka qaytarilar edi. Tuproqni ishlov berish borasidagi yo'l-yo'riqlarni ularga Xudoning O'zi bergan edi, va ular uni qayta tiklashda U bilan hamkorlik qilishlari lozim edi. Shunday qilib, butun o'sha yurt, Xudoning nazorati ostida, ruhiy haqiqatning ko'rgazmali sabog'iga aylanar edi. Tabiatga oid qonunlariga itoat etilganda yer o'z xazinalarini bergani kabi, Uning axloqiy qonuniga itoat etishda xalqning qalblari ham Uning fe'l-atvorining sifatlarini aks ettirishi kerak edi. Hatto butparastlar ham tirik Xudoga xizmat qiladigan va sajda qiladiganlarning ustunligini tan olar edilar.”

“Mana,” dedi Muso, “Egam Xudovand menga amr qilganidek, men sizlarga qonun-qoidalar va hukmlarni o'rgatdim; toki sizlar egalik qilish uchun borayotgan yurtda shunday qilinglar. Shunday ekan, ularni saqlanglar va bajaringlar; chunki bu barcha ushbu qonun-qoidalarini eshitadigan xalqlar oldida sizlarning donoligingiz va aql-farosatingizdir; ular: ‘Darhaqiqat, bu buyuk xalq dono va aql-idrokli xalq ekan’, deyдилar. Zero, qaysi buyuk xalq borki, biz iltijo qilganimizda har narsada Xudoyimiz Egam Xudovand bizga yaqin bo'lgani kabi, xudosi unga

shunchalik yaqin bo'lsa? Va qaysi buyuk xalq borki, men bugun sizlarning oldingizga qo'yayotgan mana shu butun qonun kabi shunchalik adolatli qonun-qoidalar va hukmlari bo'lsa?" Qonunlar 4:5–8.

“Isroil farzandlari Xudo ularga tayin etgan butun hududni egallashlari kerak edi. Haqiqiy Xudoga sajda qilish va Unga xizmat etishni rad etgan o'sha xalqlar mulkidan mahrum qilinishi lozim edi. Ammo Xudoning maqsadi shundan iborat ediki, Uning fe'l-atvori Isroil orqali ochib berilishi natijasida insonlar Unga jalb qilinsinlar. Xushxabar da'vati butun dunyoga yetkazilishi kerak edi. Qurbonlik xizmati ta'limoti orqali Masih xalqlar oldida ulug'lanishi kerak edi, va Unga boqadiganlarning barchasi hayot topar edi. Kan'onlik Raxab va Mo'ablik Rut singari butparastlikdan yuz o'girib, haqiqiy Xudoga sajda qilishga o'tganlarning barchasi Uning tanlangan xalqi bilan birlashishlari kerak edi. Isroilning soni ortib borgani sayin, ular o'z chegaralarini kengaytirishlari lozim edi, toki ularning shohligi butun dunyoni qamrab olsin.”

“Xudo barcha xalqlarni O'zining rahm-shafqatli hukmronligi ostiga keltirishni istadi. U yer yuzi quvonch va tinchlik bilan to'lishini istadi. U insonni baxt-saodat uchun yaratdi va inson qalblarini samoviy tinchlik bilan to'ldirishni orzu qiladi. U quyidagi oilalar yuqoridagi buyuk oilaning timsoli bo'lishini istaydi.

“Ammo Isroil Xudoning maqsadini bajo keltirmadi. Egamiz shunday dedi: ‘Men seni asl olijanob tok, butunlay sof urug‘ sifatida ekanim; unda qanday qilib Men uchun begona tokning aynigan niholiga aylanib qolding?’ Yeremiyo 2:21. ‘Isroil bo'm-bo'sh tokdir, u o'zi uchun meva keltiradi.’ Xo'sheya 10:1. ‘Endi esa, ey Quddus aholisi va Yahudo odamlari, iltimos, Men bilan Mening uzumzorim o'rtasida hukm qilinglar. Mening uzumzorim uchun Men qilmagan yana nima qilish mumkin edi? Men undan uzum kutganimda, nega u yovvoyi uzum keltirdi? Endi bo'lsa, kelinglar, Men uzumzorimga nima qilishimni sizlarga aytaman: uning to'sig'ini olib tashlayman, va u yeb bitiriladi; devorini buzib tashlayman, va u oyoq osti qilinadi. Men uni vayron qilaman; u na kesiladi, na chopiladi; balki unda tikanlar va butalar o'sib chiqadi. Bulutlarga ham unga yomg'ir yog'dirmaslikni buyuraman. Chunki ... U adolatni kutdi, ammo mana — zulm; solihlikni kutdi, ammo mana — faryod.’ Ishayo 5:3–7.”

“Rabbiy Muso orqali O'z xalqiga sadoqatsizlikning oqibatini ko'rsatgan edi. Ular Uning ahdiga rioya etishni rad etib, o'zlarini Xudoning hayotidan uzib qo'yar edilar, va Uning barakasi ular ustiga kelolmas edi. ‘Ehtiyot bo'l,’ dedi Muso, ‘bugun men senga amr etayotgan Uning amrlarini, hukmlarini va qonunlarini bajarmay, Egang Xudoyingni unutib qo'yma: toki sen yeb to'yganingda, chiroyli uylar qurib ularda yashaganingda; podalaring va suruvlaring ko'payganida, kumushing va oltining ortganida, va senda bor bo'lgan hamma narsa ko'payganida; qalbing mag'rurlanib ketmasin va seni Misr yurtidan, qullik uyidan olib chiqqan Egang Xudoyingni unutib qo'yma.... Va qalbingda: Menga bu boylikni mening qudratim va qo'limning kuchi hosil qildi, demagin.... Agar sen Egang Xudoyingni butunlay unutib, boshqa xudolarga ergashsang, ularga xizmat qilsang va ularga sajda qilsang, men bugun sizlarga qarshi guvohlik beramanki, sizlar albatta halok bo'lasizlar. Egangiz yuzingiz oldidan yo'q qilayotgan xalqlar kabi sizlar ham halok bo'lasizlar; chunki Egangiz Xudoning ovozigacha quloq solmadingizlar.’ Qonunlar kitobi 8:11–14, 17, 19, 20.”

Bu ogohlantirish yahudiy xalqi tomonidan inobatga olinmadi. Ular Xudoni unutdilar va Uning vakillari sifatidagi yuksak imtiyozlarini ko'zdan qochirdilar. O'zlari qabul qilgan barakalar dunyoga hech qanday baraka keltirmadi. Ularning barcha afzalliklari o'zlarini ulug'lash yo'lida o'zlashtirildi. Ular Xudodan O'zi ulardan talab qilgan xizmatni tortib oldilar, va o'z yaqinlaridan diniy yo'l-yo'riq hamda muqaddas namuna ko'rsatishni tortib oldilar. To'fondan avvalgi dunyo aholisiga o'xshab, ular yovuz qalblarining har bir xayoliga ergashdilar. Shu tariqa ular muqaddas narsalarni masxaraga aylantirib, shunday der edilar: "Mana Egamizning ma'badi, Egamizning ma'badi, Egamizning ma'badi!" (Yeremiyo 7:4), ayni paytda esa Xudoning fe'l-atvorini noto'g'ri namoyon etib, Uning nomini tahqirlar va Uning ma'badini bulg'ar edilar.

"Rabbiyning uzumzoriga boshqaruvchi qilib qo'yilgan bog'bonlar o'zlariga ishonib topshirilgan omonatga sadoqatsiz bo'ldilar. Ruhoniylar va muallimlar xalqning sodiq ta'limchilari emas edilar. Ular Xudoning ezguligi va rahm-shafqatini hamda Ularning sevgisi va xizmatiga bo'lgan da'vosini xalqning ko'z o'ngida saqlamadilar. Bu bog'bonlar o'z shuhratini izladilar. Ular uzumzorning mevalarini o'zlashtirib olishni xohladilar. Ularning butun sa'y-harakati e'tibor va ta'zimni o'zlariga jalb etishga qaratilgan edi."

"Isroildagi bu rahbarlarning aybi oddiy gunohkorning aybiga o'xshamas edi. Bu odamlar Xudo oldida eng tantanavor majburiyat ostida turar edilar. Ular o'zlarini: 'Egamiz shunday deydi', deb ta'lim berishga va qat'iy itoatni o'zlarining amaliy hayotlariga tatbiq etishga bag'ishlagan edilar. Buning o'rniga esa ular Muqaddas Bitiklarni buzib talqin qilayotgan edilar. Ular odamlar zimmasiga og'ir yuklar yuklab, hayotning har bir qadamigacha yetib boradigan marosimlarni majburan joriy etar edilar. Xalq doimiy bezovtalik ichida yashar edi, chunki ular ravvinlar belgilab qo'ygan talablarni bajara olmas edilar. Insonlar yaratgan amrlarni saqlashning inkonsizligini ko'rganlari sayin, ular Xudoning amrlariga nisbatan beparvo bo'lib qoldilar."

"Egamiz O'z xalqiga uzumzorning Egasi O'zi ekanini va ularning barcha mol-mulki U uchun ishlatilishi lozim bo'lgan omonat tariqasida ularga berilganini o'rgatgan edi. Ammo ruhoniylar va ta'lim beruvchilar muqaddas lavozimlarining ishini go'yo ular Xudoning mulkini boshqarayotganlaridek bajarmadilar. Ular Uning ishini olg'a surish uchun o'zlariga ishonib topshirilgan vositalar va imkoniyatlarda Uni muntazam ravishda talayotgan edilar. Ularning tamagirligi va ochko'zligi sababli hatto butparastlar ham ulardan jirkanadigan bo'ldilar. Shu tariqa g'ayriyahudiy dunyoga Xudoning fe'l-atvori va Uning Shohligi qonunlarini noto'g'ri talqin qilish uchun bahona berildi.

"Ota qalbi bilan Xudo O'z xalqiga sabr-toqat qildi. U ularga berilgan marhamatlar va qaytarib olingan marhamatlar orqali iltijo qildi. U sabr bilan ularning gunohlarini oldilariga qo'ydi va ularning buni tan olishlarini bardosh ila kutdi. Xudoning uzumzor ijaradorlari ustidagi haqqini ta'kidlash uchun payg'ambarlar va xabarchilar yuborildi; ammo ular mamnuniyat bilan qabul qilinish o'rniga, dushmanlar kabi muomala ko'rdilar. Uzumzor ijaradorlari ularni quvg'in qildilar va o'ldirdilar. Xudo yana boshqa xabarchilarni yubordi, ammo ular ham avvalgilar kabi xuddi shunday muomalaga duchor bo'ldilar, faqat uzumzor ijaradorlari yanada qat'iyroq nafrat ko'rsatdilar.

“Oxirgi chora sifatida Xudo O‘z O‘g‘lini yuborib: ‘Ular Mening O‘g‘limni hurmat qilurlar’, dedi. Ammo ularning qarshiligi ularni qasoskor qilib qo‘ygan edi, va ular o‘zaro: ‘Bu merosxo‘rdir; kelinglar, Uni o‘ldiraylik, shunda Uning merosini egallab olamiz’, dedilar. Shunda biz uzumzorni o‘zimizga qoldirib, mevasi bilan istaganimizcha muomala qilamiz.”

“Yahudiy boshliqlari Xudoni sevmadilar; shu bois ular o‘zlarini Undan ajratib qo‘ydilar va adolatli bir kelishuv uchun Uning barcha murojaatlarini rad etdilar. Xudoning Sevgilisi bo‘lgan Masih uzumzor Egasi haq-huquqlarini da’vo qilish uchun keldi; ammo bog‘bonlar Uni ochiq-oydin nafrat bilan mensimay, shunday dedilar: Biz bu odamning ustimizdan hukmronlik qilishini istamaymiz. Ular Masihning fe‘l-atvoridagi go‘zallikka hasad qildilar. Uning ta‘lim berish usuli ularnikidan benihoya ustun edi, va ular Uning muvaffaqiyatidan qo‘rqardilar. U ular bilan bahslashib, ularning riyokorligini ochib tashladi va tutgan yo‘llarining muqarrar oqibatlarini ko‘rsatdi. Bu esa ularni junun darajasiga yetkazdi. Ular sukutga cho‘ktira olmaydigan tanbehlar ostida iztirob chekdilar. Ular Masih muttasil ravishda ko‘rsatib kelgan yuksak solihlik mezonidan nafratlanardilar. Ular Uning ta‘limoti o‘zlarini, ya‘ni ularning xudbinligini fosh etadigan holatga olib kelayotganini ko‘rdilar va Uni o‘ldirishga qaror qildilar. Ular Uning rostgo‘ylik va taqvodorlik namunasidan hamda Uning qilgan barcha ishlarida namoyon bo‘lgan yuksak ruhoniyligidan nafratlanardilar. Uning butun hayoti ularning xudbinligiga tanbeh edi, va so‘nggi sinov kelganida, ya‘ni abadiy hayotga itoat yoki abadiy o‘limga itoatsizlikni anglatgan sinov kelganida, ular Isroilning Muqaddas Zotini rad etdilar. Ulardan Masih bilan Barabbas orasidan tanlash so‘ralganida, ular qichqirib dedilar: ‘Bizga Barabbasni qo‘yib yuboring!’ Luqo 23:18. Va Pilat: ‘Unda Iso bilan nima qilay?’ deb so‘raganida, ular qahr bilan: ‘U xochga mixlansin’, deb baqirdilar. Matto 27:22. ‘Shohingizni xochga mixlaymi?’ deb so‘radi Pilat, va ruhoniylar hamda boshliqlar tomonidan shunday javob keldi: ‘Qaysardan boshqa podshohimiz yo‘q.’ Yuhanno 19:15. Pilat qo‘llarini yuvib: ‘Men bu solih Zotning qonidan begunohman’, deganida, ruhoniylar johil olomon bilan birga jo‘shqinlik bilan: ‘Uning qoni bizning zimmamizga va bolalarimiz zimmasiga bo‘lsin’, deb e‘lon qildilar. Matto 27:24, 25.”

“Shunday qilib, yahudiy yo‘lboshchilari o‘z tanlovlarini qildilar. Ularning qarori Yuhanno taxt ustida O‘tirganning qo‘lida ko‘rgan, hech kim ocha olmaydigan kitobda qayd etildi. O‘zining butun qasoskorligi bilan bu qaror Yahudo qabilasining Arsloni tomonidan bu kitob muhrdan yechiladigan kunda ularning oldida namoyon bo‘ladi.

“Yahudiy xalqi o‘zlarini osmonning erkatoylari deb bilish g‘oyasini avaylab-asrar edi va Xudoning jamoati sifatida hamisha ulug‘lanishga loyiqmiz, deb hisoblar edi. Ular: «Biz Ibrohimning farzandlarimiz», der edilar, va ularning farovonligining poydevori ularga shu qadar mustahkam tuyulardiki, o‘z huquqlaridan mahrum etish uchun yeru osmonni mensimay qarshilik ko‘rsatardilar. Ammo ular sadoqatsizlik bilan kechgan hayotlari orqali osmonning hukmiga va Xudodan ajralishga o‘zlarini tayyorlamoqda edilar.”

“Uzumzor haqidagi masalda Masih ruhoniylar oldida ularning yovuzligining eng yuqori cho‘qqisini tasvirlab bergach, ularga shunday savol berdi: ‘Shunday ekan, uzumzorning Egasi kelganda, o‘sha dehqonlarga nima qiladi?’ Ruhoniylar rivoyatni chuqur qiziqish bilan kuzatib borgan edilar va mavzuning o‘zlariga taalluqliligini mulohaza qilmay, xaloyiq bilan birga

shunday javob berdilar: ‘U o‘sha yovuz kishilarni ayovsiz halok qiladi va uzumzorini hosillarini o‘z mavsumida Unga beradigan boshqa dehqonlarga topshiradi.’”

“Ular bilmagan holda o‘z hukmlarini o‘zlari e‘lon qilgan edilar. Iso ularga nazar soldi, va Uning qalb tubini sinovdan o‘tkazuvchi nigohi ostida ular U yuraklarining sirlarini o‘qiyotganini bildilar. Uning ilohiyati ular oldida inkor etib bo‘lmas qudrat bilan namoyon bo‘ldi. Ular bog‘bonlarda o‘zlarining timsolini ko‘rdilar va beixtiyor: ‘Xudo asrasin!’ deb hayqirdilar.”

Masih tantanavor va afsus bilan shunday deb so‘radi: “Muqaddas Yozuvlarda hech qachon o‘qimaganmisizlar: ‘Binokorlar rad etgan tosh burchakning bosh toshi bo‘ldi; bu Rabbimizning ishidir va ko‘zlarimizga ajoyibdir’? Shuning uchun sizlarga aytaman: Xudoning Shohligi sizlardan olinib, uning mevalarini keltiradigan xalqqa beriladi. Kim bu tosh ustiga yiqilsa, chilparchin bo‘ladi; ammo bu tosh kimning ustiga tushsa, uni kukunga aylantiradi.”

“Agar xalq Masihni qabul qilganida edi, Masih yahudiy xalqining halokatini bartaraf etgan bo‘lur edi. Ammo hasad va rashk ularni murosasiz qildi. Ular Nosiralik Isoni Masih sifatida qabul qilmaslikka qaror qildilar. Ular dunyoning Nurini rad etdilar va shundan keyin ularning hayoti yarim tun zulmatidek qorong‘ulik bilan o‘rab olindi. Bashorat qilingan halokat yahudiy xalqining boshiga tushdi. O‘zlarining jilovlanmagan shafqatsiz ehtirolari ularning vayron bo‘lishiga sabab bo‘ldi. Ko‘r-g‘azab ichida ular bir-birlarini yo‘q qildilar. Ularning isyonkor, o‘jar mag‘rurligi ustlariga rimlik bosqinchilarining g‘azabini keltirdi. Quddus vayron qilindi, ma‘bad xarobaga aylantirildi va uning joyi daladek haydaldi. Yahudo farzandlari eng dahshatli o‘lim shakllari bilan halok bo‘ldilar. Millionlab odamlar butparast yurtlarda qul bo‘lib xizmat qilish uchun sotildi.”

Yahudiylar xalq sifatida Xudoning maqsadini ado etishda muvaffaqiyatsizlikka uchragan edilar, va uzumzor ulardan olib qo‘yildi. Ular suiiste‘mol qilgan imtiyozlar, ular mensimagan ish esa boshqalarga topshirildi.

“Uzumzor haqidagi masal faqat yahudiy xalqiga taalluqli emas. Unda biz uchun ham saboq bor. Bu avloddagi jamoat Xudo tomonidan ulkan imtiyozlar va barakalar bilan siylangan, va U bunga munosib hosil kutadi.” Christ’s Object Lessons. 284–296.

Yo‘el kitobi oxirzamonning so‘nggi yomg‘iri tarixini ko‘rsatib beradi. So‘nggi yomg‘ir — Vahiy kitobining o‘n to‘rtinchi bobidagi uchinchi farishtaning Xudoning yakuniy ogohlantirish xabaridir. So‘nggi yomg‘ir uchinchi farishtaning xabarini ifodalasa-da, u, shuningdek, Zakariyoning oltin moyi, ilk va so‘nggi yomg‘irlar, qurbongohdan chiqqan olov hamda boshqa timsollar orqali ramziy ifodalangan Ilohiyat bilan insoniyat o‘rtasidagi aloqa jarayonini ham anglatadi. So‘nggi yomg‘ir nafaqat bir xabar va Xudo bilan inson o‘rtasidagi aloqa jarayoni, balki u, shuningdek, Xudoning Kalomida mustahkamlangan Muqaddas Kitobni tadqiq etishning yagona muqaddaslashtirilgan “metodologiyasi”dir. Bu metodologiya Ishayoning yigirma sakkizinchi bobida uchraydigan “satr ustiga satr”dir.

Qadimgi va, shuningdek, zamonaviy Isroilning boshlanishida Xudo, “dehqon,” Isroilni “cho‘ldan” olib chiqdi. To‘rt yuz o‘ttiz yillik Misr asirligi bo‘ladimi yoki 538 yildan 1798 yilgacha davom

etgan Zulmat asrlari asirligi bo'ladimi, Isroil "cho'ldan" chiqarildi, chunki "cho'l" qullik va asirlikning ramzidir. Qadimgi haqiqiy Isroil bo'lsin yoki zamonaviy ruhiy Isroil bo'lsin, Xudo ularni cho'l asirligidan qutqardi va "O'zining tanlangan mulki, Egamizning uzumzori" sifatida "barpo etdi"; ular "Xudoning kalomlari"ni ifodalash imtiyozi "ishonib topshirilgan" ruhoniylar va shahzodalar bo'lishga da'vat etilgan edilar. Qadimgi Isroil uchun "kalomlar" Qonun bo'lgan bo'lsa, zamonaviy Isroil uchun esa Qonun ham, bashoratlar hamdir.

"Xudo qadimgi Isroilni chaqirganidek, bu kunda ham O'z jamoatini yer yuzida nur sifatida turishga chaqirgan. Haqiqatning qudratli yoruvchi quroli bilan, birinchi, ikkinchi va uchinchi farishtalarning xabarlarini orqali, U ularni jamoatlardan va dunyodan ajratib, O'ziga muqaddas yaqinlikka olib kelgan. U ularni O'z qonunining omonatdorlariga aylantirgan va bu zamon uchun bashoratning buyuk haqiqatlarini ularga topshirgan. Qadimgi Isroilga ishonib topshirilgan muqaddas kalomlar singari, bular ham dunyoga yetkazilishi lozim bo'lgan muqaddas omonatdir. Vahiy 14-bobdagi uch farishta Xudoning xabarlarini nurini qabul qiladigan va yerning uzun kengligi bo'ylab ogohlantirishni jar solish uchun Uning vakillari sifatida oldinga chiqadigan xalqni ifodalaydi." Testimonies, 5-jild, 455-bet.

Zamonaviy Isroil Muqaddas Ruhning qudrati ostida o'z shaxsiy tajribasida Masihning fe'l-atvorini namoyon etar ekan, so'nggi yomg'irning qudrati ostida uchinchi farishtaning baland nidosini e'lon qilish uchun tayinlangan edi. Uchinchi farishtaning baland nidosi so'nggi yomg'irning to'kilishi paytida, Bobil sharobidan mast bo'lgan bir toifa kishilar tomonidan yolg'on tinchlik va omonlik haqidagi so'nggi yomg'ir xabari targ'ib qilinayotgan bir davrda amalga oshadi. Bular Ishayoning Efrayim mastlari va Yoelning og'zidan yangi sharob kesib tashlangan sharob ichuvchilaridir. Haqiqiy so'nggi yomg'ir xabarini qabul qiluvchilar esa, Bobil taomini rad etib, samoviy oziqni tanlagan Doniyor, Mishail, Hananiya va Ozariyo bilan ifodalangan. Bular Muso va Qo'zining, shuningdek uzumzorning qo'shig'ini kuylaydigan bir yuz qirq to'rt mingdir, chunki uzumzor haqidagi masal qadimgi Isroilning ahdiy munosabatlari boshida Musoning tarixida bajo keltirilgan edi va u yana qadimgi Isroilning ahdiy munosabatlari oxirida Qo'zining tarixida ham bajo keltirildi.

Uzumzor haqidagi qo'shiq, yangi ahd xalqi Rabbimizga nikohlanayotgan paytda avvalgi ahd xalqining chetlab o'tilishi bilan yakunlanadi. Rabbimiz qirq yillik sahro sarson-sargardonligida halok bo'lganlarni chetlab o'tib, ayni o'sha vaqtda Yoshuva bilan ahdga kirdi; o'sha paytning o'zida esa o'lishi lozim bo'lganlar bilan ajralishayotgan edi. Rabbimiz qadimgi Isroil bilan ajralishayotgan ayni bir vaqtda masihiy jamoat bilan nikohlanayotgan edi. Alfa, ya'ni boshlanish tarixi, Muso orqali ifodalanadi, omega esa Qo'zi orqali ifodalanadi. Ularning ikkalasi ham ifodalaydigan tarix — bu uzumzor haqidagi masal tarixidir; shu bois Ishayoning uzumzor haqidagi qo'shig'i, Vahiy oluvchi Yuhannoning Muso va Qo'zining qo'shig'idir.

Bu fikrlarni keyingi maqolada davom ettiramiz.

"Bular Sister White'ning so'zlari emas, balki Rabbiyning so'zlaridir, va Uning xabarchisi ularni menga sizlarga yetkazishim uchun berdi. Xudo sizlarni endi Unga qarshi maqsadlarda ishlamaslikka da'vat etmoqda. O'zlarini Masihiy deb da'vo qilayotgan, holbuki Shaytonning sifatlarini namoyon etayotgan, ruhda, so'zda va amalda haqiqatning ilgarilashiga to'sqinlik

qilayotgan va, shubhasiz, Shayton ularni boshlab borayotgan yo‘ldan yurayotgan kishilar haqida ko‘p ko‘rsatmalar berildi. Ular yuraklarining qattiqligi tufayli o‘zlariga hech bir jihatdan tegishli bo‘lmagan va ular qo‘llamasliklari kerak bo‘lgan hokimiyatni egallab oldilar. Ulug‘ Ustoz shunday deydi: ‘Men ag‘daraman, ag‘daraman, ag‘daraman’. Battle Creek‘da odamlar: ‘Rabbiyning ma‘badi, Rabbiyning ma‘badi bizmiz’, deydilar, ammo ular oddiy olovdan foydalanmoqdalar. Ularning yuraklari Xudoning inoyati bilan yumshatilmagan ham, bo‘ysundirilmagan hamdir.” Manuscript Releases, 13-jild, 222.

“Xudoning sabr-toqatining bir maqsadi bor, ammo siz uni barbod qilyapsiz. U bir holatning yuzaga kelishiga yo‘l qo‘ymoqda; siz esa keyinroq uning oldi olinishini astoydil istardingiz, ammo o‘shanda juda kech bo‘ladi. Xudo Ilyosga shafqatsiz va makkor Xazayilni Suriyaga shoh qilib moylashni buyurdi, toki u butparast Isroil uchun qamchi bo‘lsin. Kim biladi, ehtimol Xudo sizni o‘zingiz sevgan aldovlarga topshirar? Kim biladi, sodiq, qat‘iy va haqgo‘y voizlar bizning noshukr jamoatlarimizga tinchlik xushxabarini taklif etadigan oxirgi kishilar bo‘lib qolmasmikin? Ehtimol, vayron qiluvchilar allaqachon Shayton qo‘li ostida tayyorlanayotgandir va ularning o‘rnini egallash uchun faqat yana bir necha bayroqdorlarning ketishini kutayotgandir; so‘ng esa soxta payg‘ambarning ovozi bilan: ‘Tinchlik, tinchlik’, deb qichqirurlar, holbuki Rabbiy tinchlik haqida gapirmagan. Men kamdan-kam yig‘layman, ammo hozir ko‘zlarim yoshdan xiralashganini sezmoqdaman; yozayotganimda ular qog‘ozim ustiga tommoqda. Ehtimol, yaqin orada oramizdagi barcha bashoratlar nihoyasiga yetar, va xalqni junbushga keltirgan ovoz endi ularning jismoniy uyqularini bezovta qilmas.”

“Xudo yer yuzida O‘zining g‘ayrioddiy ishini amalga oshirganda, muqaddas qo‘llar endi sandiqni ko‘tarmaydigan bo‘lganda, xalqning holiga voy bo‘ladi. Eh, koshki sen, aynan sen, bugun — mana shu kuningda — tinchligingga daxldor bo‘lgan narsalarni bilganingda edi! Eh, koshki xalqimiz Nineviya singari bor kuchi bilan tavba qilib, butun yuragi bilan ishonsa edi, shunda Xudo O‘zining qattiq g‘azabini ulardan qaytargan bo‘lur edi.” Testimonies, 5-jild, 77.

“Agar siz yurakning o‘jarligiga erk bersangiz, va mag‘rurlik hamda o‘zini-o‘zi solih deb bilish tufayli o‘z ayblaringizni tan olmasangiz, siz Shaytonning vasvasalariga tobe holda qoldirilasiz. Agar Rabbiy sizga xatolaringizni ochib berganida tavba qilmasangiz yoki e‘tirof etmasangiz, Uning ilohiy inoyatli boshqaruvi sizni o‘sha zamin uzra qayta-qayta olib o‘tadi. Siz shunga o‘xshash xususiyatdagi xatolarni qilish uchun qoldirilasiz, donolikdan mahrum bo‘lishda davom etasiz va gunohni solihlik, solihlikni esa gunoh deb ataysiz. Oxirgi kunlarda ustun keladigan ko‘plab aldovlar sizni qurshab oladi, va siz rahbarlarni almashtirasiz, ammo buni qilganingizni bilmay qolasiz.” Review and Herald, 1890-yil 16-dekabr.